

lakóira. . . . Ne vedd el tőlünk a jókat és nagyokat, s ne fenyegess, mint egykor Izraelt: a seregeknek Istene elveszi Jeruzsálemből a támaszt. Ésa. III, 2. Erősítsd a benned bizók számát, kik reménynyel tekintenek a jövőre, melynek titkait bölcseséged őrzi és fejtegeti. Tedd kegyeletessé e népet, hogy nagyjait tisztelje, kiknek tanítása bölcseség, hogy mentve legyünk az enyészettől, s mint a hányatott hajó, melyet megszabadítottál, partot ér: segélj, hogy az események hullámai közt el ne merüljünk. Isten! te vagy erős várunk! szent fiad nevében! Ámen.

Albert János.

2.) Ferenczi Géza, 17 éves tanuló-ifju koporsójánál. *)

Örökkévaló Isten! intézkedéseidben megfoghatatlan, akaratodban változhatatlan Felség! könnyes szemekkel, mély fájdalomtól megvérzett szívvvel, gyászba öltözött érzések között keresünk Tégedet, hogy kiöntsük keservünket s enyhítő balzsamot kérjünk sajtó sebeinkre! . . .

Oh nagy Isten! ne tudd fel nekünk, ha a bánat fellege oly homályt borít lelkünk szemekre, hogy mi nem látjuk eléggé nagyságodat, nem fedezhetjük fel tisztán útadat s kétségbeesésünk között azt kérdezzük magunktól: vajjon a halál, az emberi életnek e kérlelhetlen adószedője, a te parancsolatodat követi-e? vagy megosztotta veled a hatalmat, hogy a minék te tetszésed szerint életet adsz, a halál tetszése szerint elvegye?! Hiszen te igazságosabb vagy, mint hogy tavasszal megtiltanád a virágoknak a nyilást . . . s imé a halál nem nézte, hogy a kedves gyermek, a kit elragadott, egy ily virág volt az élet ifju tavaszán! Te jobb vagy, mint hogy megfosztanád a napot életadó fényétől és melegétől . . . s imé a halál a szülőket, a családi életnek napjait legszebb reményüktől, legnagyobb boldogságuktól fosztá meg! Te böl-

*) Megholt nagypénteken, eltemettetett húsvét első napján, ápr. 8. 1860.

csebb vagy, mint hogy levetnél egy csillagot a kék ég boltozatjáról . . . s imé a halál kiméletlenül letépte a legfényesebb csillagot e család kebléről! Valóban mi a te igazságodból, jóságodból, bölcseségedből nem tudjuk hirtelen kimagyarázni: miért sujtólád annyira a szülőket szeretett gyermekök elvesztésével? miért kellett a szép léleknek oly korán s oly véletlen kiköltözni földi hajlékából, mely alig egy pár héttel ezelőtt ép volt, mint a belőle elszállt lélek? miért kellett e reményteltjes ifjunak a föld göröngyeinek hidegségével cserélni fel azt a meleget, melyet szülői, testvérei, rokonai és barátai keblén érezhetett, s a melylyel beteg ágya felett éjjel nappal gondosan őrködtek, élete megmentéseért megtéve mindent, mi hatalmokban állott; ellesvén minden jajját, ha valahogy enyhíteni tudnák; figyelemmel kísérvén minden lehelletét, ha megkönnyithetnék; megszámlálván minden szivdobogását, ha megszaporthatnák, míg végre mégis győzelmet vett a halál az életen. . . .

És most ott fekszik a kedves ifju meghalva! . . .

Szive a koporsóban nem dobog . . . de mennyivel inkább dobog azoké, kik nem hallhatják többé szive dobogását!

Fájdalmai megszűntek . . . oh de mennyivel nagyobb a fájdalom az édes atya keblében, ki koporsót készítettett egyetlen fiának s vele legtisztább örömeinek, legnagyobb boldogságának!

Szemei bezáródtak . . . oh de mennyivel nagyobb nyilás maradt az édes anya szivén, melyből legdrágább kincse, szeretett fia iránt táplált reménye elköltözött!

Karjai megérzéketlenültek . . . oh de mennyivel érzékenyebb a testvérek vesztesége, kiknek koszorujából egy örökre pótolhatatlan virág kihullott!

Ajkai nem szólnak . . . oh de mennyivel élesebb hangon szól most a keserv rokonai keblében, kik annyi szeretettel tarták körükben!

Gondjai nincsenek . . . oh de mennyivel terhesebb gond

nyomja a tanítók, barátok és a résztvevők lelkét, kik növekedését és kifejlődését naponta látva, annyi igényt, annyi szép reményt kötöttek vala életéhez!

Isten! Isten! taníts meg kérünk az élet és halál nagy titkára, hogy veszteségeink miatt ne essünk kétségbe; csak egyetlen sugárt adj mindentudóságodból, hogy tisztábban felfoghassuk rendeltetésünket, hogy tudjuk meg: vajjon mi a te lelkednek kisugárzása, és e földön képviselőid vagyunk-e, kik a halálban csak a földi hajlékot teszszük le, lelkünk pedig a siron tul is megmarad s nálad az egekben örökre él? vagy csak czél nélkül élünk s a koporsónál teljesen bevégezve pályafutásunk?!

Nem, ez nem lehet. Ha eltévedünk is intézkedéseid megfoghatatlanságában, hitünk, életünknek fáklyája, annyira mégis megvilágítja az utat lelki szemeink előtt, hogy benned nem kételkedhetünk. Ha a bizonytalanság sötét fátyolával eltakartad is előlünk a jövő nagy titkát, annyira még sem zártad el azt, hogy a hit szárnyain elrepülve, lelkünk fel ne találja a béke olajágát.

Egy ilyen olajága a mi lelkünknek a mai nap emléke is, mely szivünkbe irta amaz intő szókat: emlékezzél meg, hogy a Jézus Krisztus feltámadott a halálból; a mely napon milliók ajkáról viszhangzanak ama boldogító hangok: túl a siron ismét meglátjuk egymást; mert a miként a Jézus feltámadott, azonképen az Isten feltámasztja azokat, a kik Jézusban aludtak el.

Csak e hitet, a sирontúli élet, a viszontlátás hitét ird kitorölhetetlen betűkkel keblünkbe, és mi e mennyei hittel megnyugszunk beláthatlan intézkedéseiden is, kibékülünk az annyira megrendítő halállal is, tudván, hogy ugy sem maradunk hideg karjai között, s ha testünk porrá leszen is, lelkünk visszatér hozzád eredeti hazájába, hol az idvesség forrásából örök életet és zavartalan boldogságot iszik.

Oh Isten! téged édes atyának és a szeretet lelkének neveznek az emberek; mert te egy ily napon az egész kereszténység szeméből letörölted a keserü könnyeket, melyeket harmadnappal azelőtt szent fiad az Ur Jézus koporsója felett hullatott; mi is édes Atyánknak nevezünk és buzgó könyörgésünkkel kérünk tégedet, töröld le ma is a bánat-könynyeket, melyeket harmadnappal azelőtt e kedves ifju halála sajtolt ki minden résztvevő kebelből.

Mindenek felett pedig jelenj meg vigasztaló szent lelkeddel a mélyen gyászoló sziveknél, a nagy veszteség fájdalma miatt csaknem összeroskadó szülőknél; biztasd meg őket azon megnyugtató hittel, hogy Te szivök szerettének legjobb Atyja leszesz s a földi szenvedés helyett örökké tartó boldogságot adtál; nyugtasd meg őket azon édes öntudattal, hogy anyalaid között egy sincs tisztább lélek, mint kedves gyermeköké, kinek nemes szívéhez még nem jutott a földiségnek, a bűnnek legkisebb árnyéka sem; vigasztald meg őket azon édes reménnyel, hogy egykor ismét megtalálják kedves gyermeköket nálad az egekben. Atyánk! ne engedd elfeledniök, hogy a halott iránti tartozásaikat letéve, híveknek kell maradniok az élethez s az azzal hátramaradt kötelességekhez; midőn azért megenyhited a veszteség miatti bánatukat, szólj hozzájuk egyszersmind a békeség és jólét hangján; áldd meg őket erővel és egészséggel, hogy az életben levő kedves gyermekeket felnevelhessék s szivök azoknak boldogságán annyi örömet érezzen, a mennyi bánatot most a veszteség miatt érez.

Töröld le szelid kezeiddel a testvérek szeméről is a harmat-tisztaságu könnyeket, melyekkel az anygalszelid testvér emlékét öntözik; tartsd meg őket a szülők vigasztalására, s add, hogy lassan-lassan be tudják tölteni a szülői háznál üresen maradt helyet s kárpótlást nyujthassanak a jelen veszteségért.

Tekintsd meg a jó nagyanyának és a szeretett roko-

noknak mély bánatát, kiket az önzéstelen, a tiszta szeretet és vérségi kötelék szivben és lélekben egyetlen egy családdá fűzött, enyhítsd keservöket, melyet az annyira szeretett unoka s rokon halála okozott; békítsd ki őket a sors csapásával, mely egy időre feldulta a vidámság hajlékát s helyébe egy szomorú-füzágot ültetett, melyet megöntözni együtt járnak el saját könnyeikkel. Hozd, oh hozd vissza számokra is az elüzlött lelki nyugalmat s mentsd meg őket is hasonló csapásoktól.

Vigasztalj meg minden résztvevő keblet, minden barátot, kiket e nagy-reményű ifjú halála megdöbentett s kik oly örömmel letörölnék a fájdalomnak és a bánatnak egy-egy könnyecppjét.

Legyen a te vigasztaló és jóra vezérlő szent lelked oh Örökkévaló! mindnyájan mivelünk, hogy az élet nehéz körülményei között hitünket el ne veszítsük; azonban ne próbálj minket erőnk felett, és ha a keserű poharat mégis ki kell ürítenünk: adj lelki erőt, benned való rendíthetetlen bizalmat, hogy soha se téveszszük el az utat, mely hozzád mennyei Atyánkhoz viszen s veled egyesít most itt e földön, majd fenn az egekben, hová szent hitünk szerint egykor mi is eljutunk.

Szent Fiad, az Ur Jézus nevében kérünk, hallgass meg minket könyörgésünkben! Ámen.

Isten veled már kedves halottunk! te elmentél körünk-ből, tiszta lelkednek finomabb lég kellett, mint a minő e sötét földet átöleli; oh de nem csak magad mentél el, elvived — — — legszebb remények gazdag bimbóját; elvived anyni szivnek örömét, anyni kebelnek reményét!

Nyugodj, nyugodj csendesesen a sír éjjelében a feltámadás nagy hűsvétjáig, lelkednek pedig adja meg az Ur az örökélet idvességét ott fenn az egekben. Isten veled . . . Jó éjszakát!

XII.

A g e n d á k.

1.) Kereszteléskor.

A mi segedelmünk legyen az egy igaz Isten nevében, a ki szent Fia az Ur Jézus Krisztus által elhívott minket az ő lelki országába. Ámen.

Isten hozott téged, ártatlan kisgyermek! soha nem ismert, mégis oly édes vágyak s remények s oly szorongató félelmek közt várt vendége e családi körnek! Isten hozott téged e földi lét világába, — szerencsés megérkezteden öröm és hála szent érzeményei dobogtatják szívünket: örvendve veszünk részt a szülők örömében, velök együtt a család virágos kertjének mosolygó reménysarját, a haza s emberiség életfájának új termőágát üdvözölvén tebenned — s egyszerűsmind hálatelt szívvel áldjuk az élet Urának kegyelmét, a ki ez idő szerint kettős mértékben dicsőíté meg magát e családi életben, amidőn nehéz fájdalommal küzdő édes anyádat hatalmasan védő karokkal vivé át a szülésnek annyi vészt rejtő pillanatain; — és benned — ily édes-kínos aggodalmak tárgyában — egy ép és egészséges magzattal ajándékozá meg a szülői sziveket.

Isten hozott téged, ártatlan kised! mi a te sorsodban igaz résztvevő embertársaid szerencsés jó napot kívánunk neked, s hogy ezt számodra biztosithassuk, üdvösbet nem tehetünk, mintha téged mielőbb az igazság napja szent befolyása alá avatunk fel, mely Krisztus szentegyházából önti szét áldó fénysugarait. S ezzel mi k. ai! édes Idvezítőnk parancsát teljesítjük, a ki végbucsuztakor tanítványaihoz így